

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

in das 9. und 10. Jh. datiert werden. Nur ganz sporadisch kamen auf der Lokalität auch jüngere Funde vor. Als Wohnbauten sind zweifellos quadratische, seicht eingetiefte Hütten mit Spuren einer Pfostenkonstruktion zu betrachten, die mit Heizungs- vorrichtungen aus Stein errichteten, ausgestattet sind. Untersucht wurden insgesamt sechs. Am Rande dieser Siedlung waren Getreidevorratsgruben und Objekte konzentriert, die Produktionszwecken dienten (Verarbeitung von Knochen, Eisen?). Bemerkenswert war der Befund eines Ofens, dessen Boden mit keramischen Scherben ausgelegt war. Für die Ansicht auf das damalige Niveau der Landwirtschaft sind wichtig Funde von landwirtschaftlichem Gerät - Sensen und Pflugschar. Ungeklärt bleibt bisher die Frage, ob das, anhand eines Gefäßes in das 9. Jh. datierbare Grab, das ca. 500 m westlich von der Siedlung gefunden wurden, die Lokalisierung eines Gräberfeldes signalisiert, das zu dieser Niederlassung gehören würden oder ob es sich nur um ein isoliertes Begräbnis handelt.

Návrší nad Žleby

Am Scheitel einer sanften Anhöhe ober dem Zusammenfluß des Lulečský und Rostěnický Baches auf der Trasse des Autobahnzubringers, wurden fünf Gräber der Kultur mit Schurkeramik untersucht, von denen zwei bereits in der Prähistorie beraubt worden waren, in den übrigen blieben jedoch zahlreiche keramische Gefäße und geschliffene steinerne Geräte erhalten.

U benzinové pumpy

Zwischen der Staatsstraße und dem Lulečský Bach auf der Trasse desselben Zubringers hat man aus 15 Siedlungsobjekten der Úněticer Kultur und der Věteřover Gruppe mit geringem keramischem Inventar, Proben entnommen.

Ostrov

Am O-Jang einer, vom Zusammenfluß des Rostěnicer Baches und des Baches Bohdy, umschlossenen Anhöhe, stellten wir eine Besiedlung aus der älteren Latènezeit fest. Das eine von den insgesamt vier untersuchten Siedlungsobjekten kann als Wohnbau oder Werkstatt interpretiert werden.

Prostřední pole

Am rechten Ufer des Bohda Baches bei seinem Zusammenfluß mit dem Rostěnický Bach, erfaßte die Autobahntrasse den Rand einer Siedlung der Velaticer Kultur der mitteldanubischen Urnenfelder, die schon aus Oberflächensammlungen bekannt war. Untersucht wurden nur zwei Gruben mit datierbarem keramischem Inventar.

UKONČENÍ ZÁCHRANNÉHO VÝZKUMU V PROSTORU VODNÍ ZDRŽE MEZI TĚŠANY A BORKOVANY (okr. Brno - venkov, Břeclav)

Martin Geisler, Petr Vitula, AÚ ČSAV Brno

Koncem roku 1989 byl uzavřen tři roky trvající rozsáhlý záchranný výzkum v prostoru budoucí závlahové vodní zdrže mezi obcemi Těšany a Borkovany. Jde o nevelké údolí, kterým protéká dnes již málo vydatný potok Hraničnick. Po jeho obou stranách byly konány zemní práce za účelem úpravy břehů, případně těžby zeminy pro budoucí hráz. Následující zpráva je souhrnem všech dosažených výsledků.

Na levé straně potoka byla prozkoumána plocha o celkové rozloze zhruba 5000 m² s přibližně 340 objekty z různých období pravěku a rané doby dějinné, z nichž

více než polovinu tvořily kúlové jamky. Valnou většinu sídlištních nebo sídelních objektů lze přiříst velatické fázi kultury středodunajských popelnicových polí, 10 objektů náleželo horákovské kultuře a 3 byly z římského období. Kromě pozůstatků sídlišť bylo prozkoumáno také 6 hrobů, z nichž 5 můžeme datovat do období stěhování národů. Ojedinelý hrob, náležející horákovské kultuře, byl odkryt v izolované poloze, vzdálené asi 200 m sv. od zkoumané plochy.

Na pravém břehu potoka v trati "Panské" byla zkoumána souvislá plocha o přibližně stejné rozloze (asi 5000 m²), na níž prokopali pracovníci AÚ ČSAV během dvou výzkumných sezón přes 410 sídlištních a sídelních objektů, z nichž většinu, včetně velkého počtu kúlových jamek, lze datovat do průběhu doby bronzové - věteřovská skupina a velatická fáze kultury středodunajských popelnicových polí, 14 objektů náleželo horákovské kultuře a 8 římskému období.

Z hlediska celkové struktury osídlení tohoto údolí musíme registrovat i nepočtené nálezy na svazích pod výrazným návrším v trati "Vinohrádky", kde bylo při terasování za pomoci těžké techniky odkryto několik objektů s nepočtým a málo výrazným materiálem ze starší doby bronzové.

Záchranný výzkum v prostoru vodní zdrže přinese rozhodně řadu nových poznatků. Nezanedbatelný je význam nejen z hlediska struktur sídelních areálů a jejich vnitřní zástavby, ale i z pohledu materiální náplně jednotlivých objektů, která skýtá prostor pro typologické analýzy a posléze i chronologické úvahy. V neposlední řadě lze počítat i s přínosem z hlediska regionálního, které umožňuje sledovat vývoj a strukturu osídlení v některých sídelně-geografických i ekonomických vztazích a souvislostech. To ovšem předpokládá rozšíření pramenné základny prostřednictvím různých prospekčních metod.

Beendigung der Rettungsgrabung im Raume des Stauscees zwischen Těšany und Borkovany (Bez. Brno-venkov, Břeclav). Insgesamt drei Saisonen währte die archäologische Rettungsgrabung im Raume eines kleinen Tales, welches der Bach Hraničnick durchfließt. Zu beiden Seiten des Baches wurden Flächen im Gesamtmaß von annähernd 10 000 m² mit fast 750 Objekten aus verschiedenen Zeitabschnitten der Ur- und Vorgeschichte untersucht. Die Mehrzahl gehört der Velaticer-Phase der mitteldanubischen Urnenfelderkultur, weniger der Věteřov-Gruppe an, 24 sind hallstattzeitlich und 11 aus der römischen Kaiserzeit. Außer Siedlungsobjekten wurden auch 5 Gräber aus der Völkerwanderungszeit und 1 der Horákov Kultur angehörend, erfaßt.

FESTSTELLUNGSGRABUNG IN ZÁHLINICE, GEMEINDE HULÍN - ZÁHLINICE (Bez. Kroměříž)

Ivo R a k o v s k ý , Jana S t u c h l í k o v á , AÚ ČSAV Brno

(Taf. 9, 10)

In der Flur "U mlýna" wurden während der Zeit vom 11.8.-9.9.1989 auf zwei abgedeckten Flächen im Ausmaße von 45 x 25 m und 15 x 25 m insgesamt 78 Objekten aus verschiedenen Zeitabschnitten (einschließlich 28 nicht datierbare Pfosten-gruben) erfaßt. Der Kultur mit MBK gehörten 5 Siedlungsobjekte und ein nicht tiefer trapezförmiger Graben. Die weitere Siedlung fällt in die Zeitspanne der

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis